

LAG- OCH EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 16/1991-92
med anledning av landskapsstyrelsens
framställning till landstinget med förslag
till landskapslag om Posten.

Landstinget har den 9 mars 1992 inbegärt lag- och ekonomiutskottets yttrande över nämnda framställning. Utskottet har i ärendet hört lantrådet Ragnar Erlandsson, lagberedningssekreteraren Lotta Wickström-Johansson, kanslinotarien Susanne Björkholm, direktören för resultatenheten Posten-Åland Torsten Wikstrand, finanschefen Dan E. Eriksson och landskapskamreren Börje Jansson. Utskottet, som därtill har inbegärt utlåtanden från lagutskottet, finansutskottet och kulturutskottet, får i anledning härav anföra följande.

I framställningen föreslås att landstinget antar en landskapslag om Posten enligt vilken landskapets postväsende skall bedrivas i affärsverksform. Lagförslaget föranleds av den nya självstyrelselagen och föreslås träda i kraft samtidigt som denna lag, den 1 januari 1993.

Utskottet konstaterar att lagstiftningsbehörigheten gällande de lokala postfunktionerna i landskapet övergår från riket till landskapet med stöd av 18 § 1 mom. 20 punkten i den nya självstyrelselagen (71/91). Utskottet är i princip enigt med landskapsstyrelsen vad gäller lagstiftningen rörande postverksamheten i landskapet. Enligt utskottets åsikt är en sådan verksamhetsform som, liksom affärsverksformen, innebär att postverksamheten är en relativt fristående del av landskapsförvaltningen mest ändamålsenlig. Ett affärsverk har stora möjligheter till självständigt beslutsfattande men utgör inte ett självständigt rättssubjekt.

Utskottet föreslår dock vissa ändringar i förhållande till det i framställningen ingående lagförslaget. Bland annat föreslås att affärsverkets namn skall vara Posten på Åland. Utskottet har därtill i likhet med lagutskottet och finansutskottet funnit att stadgandet i lagförslagets 5 §, enligt vilket Postens inkomster och utgifter inte skall tas upp i landskapets budget, inte är förenligt med den nya självstyrelselagens 44 §. Utskottet föreslår därför en ändring av lagförslagets 5 §.

Utskottet har intet att invända mot de av kulturutskottet framförda synpunkterna och anser att landskapsstyrelsen utan dröjsmål bör inleda förhandlingar i syfte att en överenskommelse gällande övertagande av Eckerö post- och tullhus skall föreligga vid den tidpunkt då landskapet övertar postverksamheten på Åland.

Vidare anser utskottet att landskapsstyrelsen, med beaktande av att de flesta landskapsstyrelsebesluten gällande Posten rör ekonomiska frågor, bör överväga att hänföra Posten till finansavdelningens förvaltningsområde.

Eftersom felaktigheter uppstod vid den slutliga tekniska behandlingen av landskapsstyrelsens framställning överensstämde inte den framställning som den 28 februari 1992 överlämnades till landstinget, till alla delar med landskapsstyrelsens beslut. En korrekt framställning har senare översänts till landstinget av vilken framgår att landskapsstyrelsen föreslår att postens styrelse skall bestå av en ordförande, en viceordförande samt minst tre och högst fem andra medlemmar (13 §) och att styrelsen är beslutför då fyra medlemmar, eller då totalantalet medlemmar fastställts till fem medlemmar, tre medlemmar är närvarande (14 §). Därtill föreslår landskapsstyrelsen att tjänster skall inrättas och indras samt deras benämningar ändras av Postens styrelse (16 §).

1 § För att tydligare markera Ålands särställning och den därmed sammanhängande lagstiftningsbehörigheten föreslår utskottet att affärsverkets namn skall vara Posten på Åland. Att ordet "Åland" ingår i det officiella namnet får även anses vara till fördel då postens verksamhet marknadsförs utanför landskapet.

5 § Utskottet föreslår att paragrafen ändras i enlighet med den nya självstyrelselagens 44 § så att Postens inkomster och utgifter skall tas upp i landskapets budget. Så som även lagutskottet påpekar i sitt utlåtande, utgör detta inte något hinder för att man i budgeten inom kolumn redovisar antingen ett överskott eller ett tilläggsfinansieringsbehov medan inkomsterna och utgifterna i deras helhet antecknas utom kolumn. Därtill kan anslagen upptas i form av s.k. förslagsanslag. Detta är enligt utskottet det budgeteringssystem som inom ramen för den nya självstyrelselagen är mest ändamålsenligt och som medger största möjliga smidighet vid det ekonomiska beslutsfattandet.

7 § I sitt utlåtande påpekar lagutskottet att lagförslagets 22 § kunde förtydligas så att det av lagtexten framgår att man med "budgeten" avser landskapets budget. Utskottet delar lagutskottets bedömning och föreslår därför genomgående att begreppet budgeten i förtydligande syfte ersätts med begreppen landskapets budget eller landskapsbudgeten. Ändringar föreslås dessutom i 10, 11, 12, 21 och 22 §§.

12 § 4) Ändringen, som föreslagits av finansutskottet, är närmast av språklig karaktär.

13 § Utskottet delar finansutskottets uppfattning att det kan anses oändamålsenligt att i detalj precisera den erfarenhet som styrelsemedlemmarna bör besitta. Därför föreslår

utskottet att orden "om företagsledning" utesluts ur paragrafens 2 mom.

Vidare föreslår utskottet att stadgandet enligt vilket en medlem i styrelsen skall utses bland Postens personal, skall utgå. Utskottet anser att detaljbestämmelser av detta slag i stället bör ingå i landskapsförordning.

14 § Enligt landskapsstyrelsens förslag är styrelsen beslutför då tre medlemmar är närvarande i det fall att totalantalet styrelsemedlemmar fastställts till fem. Om en av dessa tre medlemmar är verkställande direktören och en representerar Postens personal skulle personalrepresentanterna vara i majoritet. Utskottet föreslår därför att styrelsen skall vara beslutför då fyra medlemmar är närvarande oberoende av vilket totalantalet medlemmar fastställts till.

15 § Utskottet delar lagutskottets bedömning att formuleringen i paragrafens 10) punkt bör förtydligas så att uttrycken "för landskapet" och "landskapets intresse" ersätts med "i ärenden rörande Posten" och "Postens intresse". Dessutom föreslår utskottet ett tillägg lydande "om inte landskapsstyrelsen beslutar annat" i syfte att ge landskapsstyrelsen möjlighet att fatta beslutet gällande företrädande i principiellt viktiga frågor, som har betydelse inte bara för Posten utan även för landskapet.

17 § I sitt utlåtande anser lagutskottet att lag- och ekonomiutskottet bör överväga om inte också verkställande direktören skall utses av styrelsen. Lag- och ekonomiutskottet konstaterar att det, med tanke på att verkställande direktören själv kan vara medlem av styrelsen, är mest ändamålsenligt att han eller hon utses av landskapsstyrelsen.

Lagutskottet anför vidare att bestämmelserna i paragrafens 3 mom. förefaller motstridiga och bör förtydligas. Enligt utskottets bedömning torde det dock stå klart att en uppsägning med omedelbar verkan innebär att tjänsteförhållandet upphör varför någon lön inte heller utbetalas. I gengäld har verkställande direktören rätt till en ersättning som till sitt belopp motvarar den lön som skulle ha utbetalats under den uppsägningstid som hade gällt i det fall att landskapsstyrelsen sagt upp verkställande direktören i enlighet med gällande tjänstekollektiv- eller arbetsavtal.

18 § Av de orsaker som anges i lagutskottets betänkande föreslår utskottet att "Den som är anställd" ersätts med "tjänsteman".

19 § Utskottet föreslår med anledning av ändringen av 5 § att 19 § 2 mom. skall ändras så att "med beaktande av bokföringslagen (FFS 655/73)." utgår. Detta utesluter inte att landskapsstyrelsen då den beslutar om grunderna för Postens bokföring i tillämpliga delar beaktar bokföringslagens bestämmelser.

21 § Finansutskottet påpekar i sitt utlåtande att det i 21 § saknas tidpunkt för när postens bokslut skall fastställas. Utskottet konstaterar att det i framställningens motivering till 19 § sägs att landskapsstyrelsen skall besluta om när bokslutet skall göras. Utskottet finner detta tillfyllest.

24 §. Utskottet har funnit det ändamålsenligt att i lagen ge landskapsstyrelsen ett bemyndigande att utfärda landskapsförordning genom vilken närmare bestämmelser vid behov kan utfärdas. Bestämmelsen föreslås intagen i en ny 24 § varvid framställningens 24 och 25 §§ blir 25 respektive 26 §§.

25 § I sitt utlåtande över lagförslaget för lagutskottet ett resonemang kring paragrafens sista moment enligt vilket åtgärder som verkställigheten av postlagen förutsätter kan vidtas innan den träder i kraft. Lagutskottet bedömer att en strikt tolkning av den nya självstyrelselagen, enligt vilken åtgärder som verkställigheten av självstyrelselagen förutsätter får vidtas innan ikraftträdelsen, kan innebära att självstyrelselagen medger endast sådana åtgärder som direkt hänför sig till verkställigheten av själva självstyrelselagen. Utskottet rekommenderar därför att momentet utgår men anser att landskapsstyrelsen ändå på basen av självstyrelselagens bestämmelse kan företa de förberedande åtgärder som är nödvändiga för att postlagen skall kunna tillämpas fr.o.m. den 1 januari 1993.

Utskottet delar lagutskottets bedömning och föreslår därför att paragrafens tredje moment utgår.

26 § Utskottet delar lagutskottets uppfattning och föreslår att formuleringen "anställs ... i motsvarande tjänst" ersätts med "överflyttas till motsvarande uppgifter".

Med anledning av ovan anförda får utskottet härmed föreslå

att Landstinget måtte anta lagen i följande lydelse:

LANDSKAPSLAG om Posten på Åland

(Ingressen lika som i framställningen).

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Ställning inom förvaltningen

Posten på Åland, nedan kallad Posten, är ett affärsverk underställt landskapsstyrelsen.

(2 mom. lika som i framställningen).

2-4 §§

(Lika som i framställningen).

2 kap.

Ekonomi

5 §

Budgeteringsprincipen

Postens inkomster och utgifter skall (*uteslutning*) tas upp i landskapets budget.

6 §

(Lika som i framställningen).

7 §

Finansiering av utgifter

Posten skall finansiera sina utgifter med

- 1) inkomster av verksamheten,
- 2) lån som Posten kan ta upp enligt 9 §,
- 3) anslag som kan tas upp i *landskapsbudgeten* för givande av lån till Posten samt
- 4) anslag som kan tas upp i *landskapsbudgeten* för ökning av grundkapitalet.

(2 mom. lika som i framställningen).

8-9 §§

(Lika som i framställningen).

10 §

Ersättningar

Om Posten åläggs en betydelsefull uppgift eller skyldighet som är olönsam skall ett anslag för ersättning av uppgiften eller skyldigheten tas in i *landskapsbudgeten* eller så skall den beaktas som en belastning då Postens resultatmål ställs upp. Posten skall sköta

uppgiften eller skyldigheten med beaktande av företagsekonomiska principer och verkets resultatmål inom ramen för ersättningen och intäkterna från uppgiften.

3 kap.

Ledningen av Posten

11 §

Lagtinget

I samband med behandlingen av *landskapsbudgeten* skall lagtinget

- 1) fastställa den grundläggande postservice som Posten skall tillhandahålla,
- 2) vid behov ta upp anslag i budgeten för givande av lån till Posten,
- 3) godkänna ökning och nedsättning av Postens grundkapital samt vid behov ta upp anslag i budgeten för höjning av grundkapitalet,
- 4) godkänna Postens viktigaste investeringsobjekt, maximibeloppet för Postens investeringar under finansåret samt rätt för Posten att ingå förbindelser för investeringar som medför utgifter under följande finansår samt
- 5) vid behov ta upp anslag i budgeten för ersättningar till Posten.

12 §

Landskapsstyrelsen

Då lagtinget fastställt *landskapsbudgeten* och Posten lagt fram sin preliminära resultat- och finansieringsplan, skall landskapsstyrelsen

- 1) fastställa målen för Postens service med beaktande av den grundläggande postservice som lagtinget fastställt,
- 2) fastställa Postens resultatmål,
- 3) besluta vilka tjänster Posten skall ha ensamrätt till,
- 4) bevilja (*uteslutning*) lån till Posten,
- 5) besluta om ökning och nedsättning av Postens grundkapital samt
- 6) bevilja ersättningar till Posten.
(2 mom. lika som i framställningen).

4 kap.

Administration och personal

13 §

Styrelsen

(1 mom. lika som i framställningen).

Styrelsemedlemmarna skall genom tidigare verksamhet ha erhållit sådan kunskap (*uteslutning*) som ett framgångsrikt handhavande av uppdraget kräver. Medlemmarna får

inte genom sitt arbete, aktieinnehav eller annat ägarskap utöva ett avgörande inflytande över en konkurrerande verksamhet eller en verksamhet som de genom sitt arbete i Postens styrelse avsevärt kan gynna. (*Uteslutning*).

(3 och 4 mom. lika som i framställningen).

14 §

Beslutsfattande i styrelsen

Styrelsen är beslutför då fyra medlemmar (*uteslutning*) är närvarande.

(2 mom. lika som i framställningen).

15 §

Styrelsens uppgifter

(1 mom. lika som i framställningen).

Inom ramen för Postens befogenhet skall styrelsen särskilt

1) besluta om principerna för Postens verksamhet och om utvecklandet av denna inom ramen för de beslut som lagtinget fattat med stöd av 11 § 1 punkten och landskapsstyrelsen med stöd av 12 § 1 och 2 punkterna,

2) besluta om ett lämpligt system för Postens administration och ekonomiförvaltning,

3) besluta om Postens årliga resultat- och finansieringsplan i enlighet med de beslut som landskapsstyrelsen har fattat,

4) besluta om Postens verksamhets- och ekonomiplaner för längre perioder än ett år,

5) besluta om betydande investeringar och andra omfattande utgifter,

6) besluta om upplåningen,

7) besluta om inledande av viktig ny affärsverksamhet,

8) bestämma om principerna för prissättning och hur beslutanderätten i fråga om prissättningen skall utövas,

9) uppgöra bokslutet och sända det till landskapsstyrelsen för fastställande,

10) kära och svara i ärenden rörande *Posten* samt bevaka *Postens* intresse vid domstolar, hos andra myndigheter och vid förrättningar, *om inte landskapsstyrelsen besluter annat*,

11) besluta om yem som har rätt att företräda *Posten*,

12) besluta om förvärv och överlåtelse av delägarskap och om utövande av rättigheter i samband därmed,

13) utnämna vice verkställande direktör eller utse ställföreträdare för verkställande direktören,

14) godkänna arbetskollektivavtal och tjänstekollektivavtal samt

15) behandla och avgöra övriga ärenden som är omfattande eller har stor betydelse.

16-17 §§

(Lika som i framställningen).

18 §

Förbud mot konkurrerande verksamhet

Tjänsteman vid Posten får inte utan styrelsens tillstånd ta emot ett avlönat uppdrag som har anknytning till *det egna uppgiftsområdet*, vid ett sådant företag som sköter om postning, transport eller distribution av försändelser som kan jämföras med postförsändelser. *Tjänsteman* får inte heller annars inleda någon motsvarande verksamhet eller åta sig något sådant uppdrag eller börja med sådan verksamhet där postförsändelser eller annan information som *tjänstemannen* under sin anställningstid vid Posten fått kännedom om skulle kunna vara till nytta. *Tjänsteman* får inte heller befatta sig med något sådant affärsföretag som är leverantör eller entreprenör hos Posten eller annars står i affärsförhållande till *Posten* så att *tjänstemannen* på grund av sin ställning direkt eller indirekt kan bereda sig ekonomisk nytta.

5 kap.

Penningrörelse och bokslut

19 §

Penningrörelse och bokföring

(1 mom. lika som i framställningen).

Landskapsstyrelsen bestämmer om grunderna för Postens bokföring (*uteslutning*).

20 §

(Lika som i framställningen).

21 §

Bokslut

Landskapsstyrelsen fastställer Postens bokslut och beslutar med anledning av detta hur vinsten skall beaktas som inkomst i *landskapets budget* samt om andra åtgärder som Postens verksamhet och ekonomiska resultat föranleder.

(2 mom. lika som i framställningen).

6 kap.

Särskilda bestämmelser

22 §

Pensioner samt övriga förmåner och ersättningar

Pensioner till Postens anställda samt övriga förmåner och ersättningar samt de familjepensioner till de anställdas anhöriga som följer av anställningsförhållandet och

utbetalas centralt skall betalas ur anslag i *landskapsbudgeten*, i enlighet med vad som särskilt stadgas om dessa förmåner och ersättningar.

Posten betalar pensionsavgifter som beaktas som inkomster i *landskapets budget* enligt grunder som fastställs av landskapsstyrelsen. Övriga förmåner och ersättningar som avses i 1 mom. bekostas av Posten i enlighet med vad landskapsstyrelsen bestämmer.

23 §

(Lika som i framställningen).

24 §

Närmare bestämmelser gällande organisation och verksamhet samt gällande verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov i landskapsförordning.

25 §

Ikraftträdande

Genom denna lag upphävs de bestämmelser som reglerar postväsendet i landskapet. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1993.

(3 mom. i framställningens 24 § uteslutes).

26 §

Övergångsbestämmelser

(1 mom. lika som i framställningens 25 § 1 mom.).

Landskapsstyrelsen inrättar vid lagens ikraftträdande en tjänst som verkställande direktör för Posten. Post- och televerkets personal som i tjänste- eller arbetsavtalsförhållande är verksam inom Post- och televerkets postsektor i landskapet *överflyttas*, om de samtycker, *till* motsvarande *uppgifter* hos Posten vid lagens ikraftträdande. De anställda bibehåller sina rättigheter och har samma skyldigheter som i det tidigare anställningsförhållandet.

Mariehamn den 16 april 1992

På lag- och ekonomiutskottets vägnar:

Tage Boman
ordförande

Susanne Eriksson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Boman, viceordföranden Harry Eriksson samt ledamöterna Abrahamsson, Häger och Sjöblom.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial data and for facilitating the audit process. The records should be kept in a secure and accessible format, and should be updated regularly to reflect any changes in the data.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze the data. This includes the use of statistical techniques to identify trends and patterns in the data, as well as the use of regression analysis to test the relationship between different variables. The results of these analyses are presented in a clear and concise manner, allowing the reader to understand the key findings of the study.

3. The third part of the document discusses the implications of the findings for the industry and for policy makers. It highlights the need for greater transparency and accountability in the financial sector, and suggests ways in which the findings can be used to improve the overall performance of the industry. The document also includes a list of references and a bibliography, providing the reader with further information on the topics discussed in the paper.

4. The fourth part of the document concludes the paper and summarizes the main points. It emphasizes the importance of the findings and the need for further research in this area. The document also includes a list of references and a bibliography, providing the reader with further information on the topics discussed in the paper.

5. The fifth part of the document discusses the limitations of the study and the need for further research. It highlights the need for more data and for more sophisticated analytical techniques to be used in future studies. The document also includes a list of references and a bibliography, providing the reader with further information on the topics discussed in the paper.

6. The sixth part of the document discusses the future of the industry and the role of technology. It highlights the need for greater investment in research and development, and suggests ways in which technology can be used to improve the efficiency and effectiveness of the industry. The document also includes a list of references and a bibliography, providing the reader with further information on the topics discussed in the paper.

7. The seventh part of the document discusses the role of government in the industry and the need for greater regulation. It highlights the need for more stringent rules and standards, and suggests ways in which the government can use its power to improve the industry. The document also includes a list of references and a bibliography, providing the reader with further information on the topics discussed in the paper.

8. The eighth part of the document discusses the role of the industry in society and the need for greater social responsibility. It highlights the need for the industry to be more transparent and accountable to the public, and suggests ways in which the industry can use its resources to benefit society. The document also includes a list of references and a bibliography, providing the reader with further information on the topics discussed in the paper.

9. The ninth part of the document discusses the role of the industry in the global economy and the need for greater international cooperation. It highlights the need for the industry to be more open and transparent to international markets, and suggests ways in which the industry can use its resources to benefit the global economy. The document also includes a list of references and a bibliography, providing the reader with further information on the topics discussed in the paper.

Till lag- och ekonomiutskottet

från finansutskottet

Finansutskottet har mottagit lag- och ekonomiutskottets brev av den 10 mars 1992. I brevet anhåller lag- och ekonomiutskottet om utlåtande av finansutskottet över framställning nr 25/1991-92 med förslag till landskapslag om posten och då särskilt över 2 och 5 kapitlen. Utskottet, som i ärendet hört landskapsstyrelseledamoten Lasse Wiklöf, finanschefen Dan E. Eriksson, avtals- och lönechefen Jörgen Erlund samt lagberedningssekreteraren Lotta Wickström-Johansson, får som sitt yttrande anföra följande.

I 5 § fastslås att postens inkomster och utgifter inte skall tas upp i landskapets budget, förutom i de särskilda fall som uttryckligen anges i lagen. Finansutskottet har för sin del inte funnit en sådan budgeteringsprincip förenlig med bestämmelsen i 44 § i den nya självstyrelselagen där det sägs att landskapets budget skall innefatta landskapets samtliga inkomster och utgifter. Det är således finansutskottets uppfattning att 5 § och eventuellt 21 § bör ändras i enlighet med självstyrelselagen och att postens inkomster och utgifter således skulle intas i landskapsbudgeten.

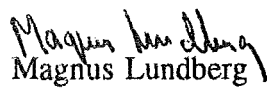
I 12 § 1 mom. 4 punkten sägs att landskapsstyrelsen skall bevilja anslag för lån till posten. Finansutskottet anser för sin del att en språklig korrigerings bör göras så att det klart framgår att landskapsstyrelsen beviljar lån till posten.

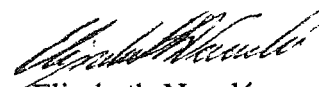
I 13 § 2 mom. sägs att styrelsemedlemmarna skall genom tidigare verksamhet ha erhållit sådan kunskap om företagsledning som ett framgångsrikt handhavande av uppdraget kräver. Finansutskottet anser det vara oändamålsenligt att så detaljerat försöka precisera den erfarenhet som styrelsemedlemmarna bör besitta och föreslår därför att första meningen skulle utgå ur lagtexten.

Finansutskottet önskar vidare påpeka att det i 21 § saknas tidpunkt för när postens bokslut skall fastställas.

Mariehamn den 24 mars 1992

På finansutskottets vägnar

Magnus Lundberg
ordförande

Elisabeth Naclér
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Magnus Lundberg,
viceordföranden Tuominen samt ledamöterna Bengtz, Gunnar Lundberg och Sjölund.

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

10/10/2020 10:10:10

ÅLANDS LANDSTING

Till Lag- och ekonomiutskottet

från kulturutskottet

Lag- och ekonomiutskottet har i samband med behandlingen av landskapsstyrelsens framställning med förslag till landskapslag om Posten genom brev av den 10 mars 1992 inbegärt kulturutskottets utlåtande vad gäller förhandlingarna rörande landskapets övertagande av Eckerö post- och tullhus.

Utskottet, som i ärendet hört kanslinotarien Susanne Björkholm och antikvarien Elzbieta Palamarz får i anledning härav anföra följande.

Enligt 61 § i den nya självstyrelselagen för Åland (71/91) övergår statens rätt till sådan mark och sådana byggnader i landskapet som staten förvärvat efter självstyrelselagens ikraftträdande och som inte längre behövs för egentlig statsförvaltning, till landskapet. Med egentlig statsförvaltning avses, enligt regeringens proposition med förslag till ny självstyrelselag för Åland (RP nr 73/90), inte t.ex. anställdas rekreation. Den nya självstyrelselagens övergångsstadgande i 78 § tar sikte på sådan egendom som vid lagens ikraftträdande är i statens ägo eller besittning. Enligt 78 § 1 mom. skall sådan mark som vid lagens ikraftträdande används för egentlig statsförvaltning övergå till landskapet när den inte längre behövs för statsförvaltningen. Enligt paragrafens 2 mom. kan man genom förordning stadga att annan staten tillhörig mark, byggnad eller anläggning som, liksom Eckerö post- och tullhus, vid lagens ikraftträdande tillhör staten men som inte används för egentlig statsförvaltning, övergår till landskapet. Av propositionen framgår att avsikten med lagens 61 § är att staten inte skall ha annan fast egendom i landskapet än sådan som behövs för egentlig statsförvaltning. Därav följer, enligt utskottets bedömning, att Eckerö post- och tullhus enligt den nya självstyrelselagen skall övergå till landskapet. Övergången skall enligt den nya självstyrelselagen regleras genom förordning.

Utskottet konstaterar att kulturutskottet redan i sitt betänkande nr 4/1986-87 påpekade att Eckerö post- och tullhus enligt statens museiverk såväl arkitektoniskt som byggnadshistoriskt är mycket värdefullt. Post- och tullhuset, som färdigställdes år 1828, är ritat av en av Finlands mest kända arkitekter C.L. Engel och anses utgöra ett representativt byggnadsverk för såväl arkitekten som för den ryska tiden. Eckerö post- och tullhus tillhör därtill, trots att huset i två omgångar varit föremål för renovering, en av Engels bäst bevarade byggnader i landet. Huset stod nämligen på grund av sitt, i jämförelse med övriga Engel-byggnader, ocentrala läge oanvänt fram till 1950-talet då det togs i bruk för rekreationsverksamhet. Byggnaden utgör dessutom ett kännspakt

landmärke från den ryska tiden där storslagenheten var avsedd att imponera på de som närmade sig Åland från havet.

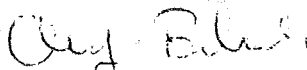
Enligt utskottets bedömning finns det många tänkbara alternativa användningsmöjligheter för Eckerö post- och tullhus. Byggnaden kan ha en mångsidig funktion och t.ex. användas för publik verksamhet såsom museiverksamhet, institutverksamhet och representation.

Kulturen är en av självstyrelsens grundpelare och det är därför enligt utskottets åsikt synnerligen angeläget att frågan om ett övertagande av post- och tullhuset löses snarast möjligt. Landskapsstyrelsen bör enligt utskottets mening utan dröjsmål inleda förhandlingar som bör resultera i att en överenskommelse föreligger vid den tidpunkt då landskapet övertar postverksamheten på Åland.

Enligt utskottets åsikt bör landskapsstyrelsen därtill formulera en målsättning för post- och tullhusets användning. Målsättningen kan lämpligen utformas i samråd med företrädare för Eckerö kommun. Man bör på sikt eftersträva att återställa byggnaden i ursprungligt skick med den gamla rumsindelningen i s.k. fil. Utskottet anser att byggnaden bör användas i enlighet med dess kulturhistoriska värde men att det mest avgörande i ett inledande skede är att landskapets inflytande över byggnaden är sådant att ytterligare renoveringar till förfång för byggnadens kulturhistoriska värde kan undvikas.

Mariehamn den 25 mars 1992

På kulturutskottets vägnar:

Olof Erland
ordförande

Susanne Eriksson
sekreterare

ÅLANDS LANDSTING

Till lag- och ekonomiutskottet

från lagutskottet

Lag- och ekonomiutskottet har den 10 mars 1992 inbegärt lagutskottets utlåtande över förslaget till landskapslag om Posten. Lagutskottet, som hört finanschefen Dan E. Eriksson, byråchefen Jörgen Erlund, organisationssekreteraren Tuula Mattsson från TOC-TÅ samt ombudsmannen Kurt Gustafsson från FFC:s distriktskontor, får härmed framföra följande.

5 §: Enligt framställningen skall postens inkomster och utgifter inte tas upp i landskapets budget. Enligt utskottets uppfattning överensstämmer förslaget inte med 44 § i den nya självstyrelselagen som anger att landskapets budget skall innefatta landskapets samtliga inkomster och utgifter. Detta stadgande hindrar dock inte enligt utskottets åsikt att man i budgeten inom kolumn redovisar antingen ett överskott eller ett tilläggsfinansieringsbehov medan inkomsterna och utgifterna i deras helhet antecknas utom kolumn. Denna budgeteringsprincip kan komma att kräva kompletteringar i finansförvaltningslagen och budgetförordningen som i annat sammanhang torde bli aktuella för översyn.

11 §: I paragrafen anges vilka uppgifter som ankommer på lagtinget i anslutning till förvaltningen av posten. Bl.a. skall lagtinget i budgeten fastställa den grundläggande postservice som posten skall tillhandahålla. Paragrafen skall jämföras med 3 § som innehåller de allmänna målen för postens verksamhet, 12 § som anger landskapsstyrelsens uppgifter och 15 § som anger styrelsens uppgifter. Utskottet har inte tagit ställning till detaljerna i förslaget men föreslår att lag- och ekonomiutskottet vid beredningen av ärendet ytterligare överväger den mest ändamålsenliga arbetsfördelningen mellan landstinget, landskapsstyrelsen och postens styrelse, framför allt på vilken detaljnivå landstingets beslut skall ligga.

15 §: Enligt 10) punkten skall styrelsen kära och svara för landskapet samt bevaka landskapets intressen vid domstolar, hos andra myndigheter och vid förrättningar till den del fråga är om postens befogenhet. Enligt 3 § 2 mom. landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse företräder lantrådet landskapet i domstolar och äger kära och svara för landskapet. Enligt utskottets uppfattning kan den föreslagna landskapslagen om posten betraktas som en speciallag i förhållande till landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse och därmed äga företräde. Trots att momentets inledningssats anger en begränsning kunde ändå formuleringen i punkten förtydligas, t.ex. så att uttrycken "för landskapet"

och "landskapets intresse" ersätts med "i ärenden rörande Posten" och "Postens intresse". För undvikande av oklarhet borde vidare landskapsstyrelselagens allmänna bestämmelser vid tillfälle kompletteras med ett omnämnande av att de tillämpas endast i det fall annat inte är bestämt i annan lagstiftning.

Enligt 14) punkten godkänner postens styrelse arbets- och tjänstekollektivavtal och skall enligt en föreslagen ändring i LL om tjänstekollektivavtal även förhandla i sådana ärenden. Utskottet ber lag- och ekonomiutskottet överväga om det är ändamålsenligt att separat från landskapsstyrelsens förhandlingar för postens del driva en skild förhandlingsomgång. Innehållet i de båda avtalen kommer ändå i huvudsak att vara identiskt. En lösning kunde vara att postens VD som "husbonde" deltar i förhandlingarna. Under förutsättning att tjänstekollektivavtalslagen kompletteras kan i stället förhandlings- och avtalsrätten i detaljfrågor som specifikt gäller en viss enhet (t.ex. posten) delegeras ned från de centrala förhandlingarna.

16 §: Enligt förslaget inrättas och indras tjänster av postens styrelse. Uppgifter som berör postens personal och som enligt tjänstemannalagen ankommer på landskapsstyrelsen skall likaså skötas av postens styrelse. Hit hör bl.a. rätten att utnämna tjänstemännen i de fall detta inte uttryckligen förbehållits landskapsstyrelsen eller styrelsen.

Enligt tjänstemannalagen för landskapet Åland (61/87) skall vad i den lagen är stadgat gälla om landskapstjänstemän och tjänster vid verk och inrättningar som lyder under landskapsförvaltningen. I samma lags 4 § anges att angående inrättande av tjänster och utnämning av tjänstemän gäller vad därom i 36 § självstyrelselagen är stadgat. Enligt sistnämnda lagrum inrättar landskapsstyrelsen landskapsförvaltningen underlydande tjänster och befattningar samt utnämner tjänstemännen till desamma. Denna bestämmelse har enligt gängse tolkning koncentrerat alla ärenden rörande inrättande av tjänster och utnämning av tjänstemän inom hela landskapsförvaltningen till landskapsstyrelsen.

Den nya självstyrelselagen, som träder i kraft den 1 januari 1993, innehåller inte någon bestämmelse som motsvarar den gällande lagens 36 §. I ett förslag till ändring av 1 § tjänstemannalagen för landskapet Åland, som ansluter sig till förslaget till landskapslag om posten, föreslår landskapsstyrelsen ett tillägg till tjänstemannalagens 1 § enligt vilket inom landskapets affärsverk tillämpas bestämmelser som avviker från bestämmelserna i tjänstemannalagen. På dessa grunder finns enligt lagutskottets åsikt inte några formella hinder för att på förslaget sätt överföra rätten att inrätta och indra tjänster samt att utnämna tjänsteinnehavare till postens styrelse.

Tjänstemannalagens 6 § föreskriver att ordinarie tjänster skall lediganslås innan de

besätts "såvitt annat inte särskilt stadgas". Formuleringen tillsammans med det föreslagna tillägget till tjänstemannalagens 1 § möjliggör sålunda förslaget i 16 § 4 mom. om att tjänster vid Posten kan besättas utan att lediganslås.

17 §: Lag- och ekonomiutskottet borde överväga om inte också verkställande direktören skall utnämnas av styrelsen. Ett framgångsrikt utövande av uppdraget förutsätter tillräckligt förtroendefulla relationer mellan styrelsen och VD.

I 3 mom. anges att VD kan sägas upp "med omedelbar verkan". I så fall skall denne få ersättning som "motsvarar lön för uppsägningstiden". Dessa bestämmelser förefaller motstridiga och bör därför förtydligas.

18 §: Paragrafen innehåller bestämmelser mot förbud mot konkurrerande verksamhet och utsträcker förbudet till envar som är anställd vid Posten, både offentligrättsligt och privaträttsligt anställda. I motsvarande bestämmelse i rikslagstiftningen avser förbudet endast tjänsteman som är anställd vid post- och televerket. Eftersom lagstiftningen om arbetsavtal enligt den nya självstyrelselagen överförs till rikets behörighetsområde, anser lagutskottet att den föreslagna bestämmelsen borde begränsas till att gälla de anställda som har tjänstemannaställning. I praktiken innebär förslaget inte någon skillnad eftersom 16 § lagen om arbetsavtal innehåller förbud för arbetstagare att ingå konkurrerande arbetsavtal.

22 §: Lagtextens formulering kan enligt utskottets åsikt behöva förtydligas. Utskottet konstaterar att "budgeten" i lagtexten avser landskapets budget, vilket även framgår av detaljmotiveringen.

24 §: Enligt förslagets 3 mom. kan åtgärder som verkställigheten av lagen (landskapslagen om Posten) förutsätter vidtas innan den träder i kraft. Enligt den nya självstyrelselagen får åtgärder som verkställigheten av denna lag (Självstyrelselagen) förutsätter vidtas innan lagen träder i kraft. Eftersom lagstiftningsbehörigheten beträffande postväsendet överförs till landskapet först från och med den 1 januari 1993 och fullmakten i självstyrelselagen om rätt att vidta verkställighetsåtgärder före detta datum med en strikt tolkning avser endast åtgärder som direkt hänför sig till verkställigheten av självstyrelselagen kan det föreslagna 3 mom. anses innebära en behörighetsöverskridning. Utskottet rekommenderar därför att momentet utgår. På basen av den nya självstyrelselagens bestämmelse om verkställighetsåtgärder kan ändå landskapsstyrelsen företa de förberedande åtgärder som är nödvändiga för att postlagen skall kunna tillämpas fr.o.m. den 1 januari 1993, t.ex. ingå avtal av olika slag.

25 §: Bestämmelsens 2 mom. anger att postverkets personal i landskapet "anställs... i

motsvarande tjänst" i det åländska affärsverket Posten vid lagens ikraftträdande. Utskottet hänvisar till 75 § 1 mom. i den nya självstyrelselagen, enligt vilket statsanställda, vars uppgifter enligt självstyrelselagen överförs till landskapet, skall "överflyttas till motsvarande uppgifter" i landskapets tjänst. Utskottet rekommenderar att samma terminologi som ingår i den nya självstyrelselagen skall användas även i det ifrågakvarande momentet.

Dessutom förutsätts i berörda moment i självstyrelselagen att närmare regler om överflyttningen ges i förordning. Av den orsaken bör lag- och ekonomiutskottet utreda om det är aktuellt att utfärda en sådan eller om riksmyndigheterna möjligen anser att förordning inte är erforderlig.

I framställningens motiveringar anges under 2.2. att lagstiftningsbehörigheten i fråga om undantag från brevhemlighetens okränkbarhet tillkommer riket enligt 27 § 1 punkten i den nya självstyrelselagen. Hänvisningen bör dock avse 27 § 2 punkten.

I motiveringarna anges att postfrågorna inom landskapsstyrelsen föreslås höra till kansliavdelningens förvaltningsområde. Enligt utskottets åsikt kommer de ärenden angående postverksamheten som ankommer på landskapsstyrelsen till en övervägande del att vara av ekonomisk och budgetpolitisk karaktär. Utskottet ber därför lag- och ekonomiutskottet granska om Posten i organisatoriskt hänseende lämpligast borde underlyda landskapsstyrelsens finansavdelning.

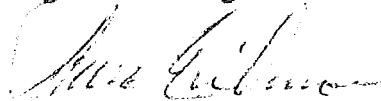
Utskottet har noterat att frågan om frimärksutgivning inte berörs i framställningen. Enligt utskottets åsikt bör landskapsstyrelsen som hittills besluta om ett årligt program för utgivningen medan detaljutformningen och den affärsmässiga sidan av utgivningen ankommer på posten och dess eventuella sakkunnigorgan.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

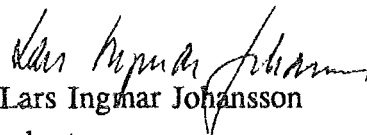
att lag- och ekonomiutskottet beaktar de ovan framförda synpunkterna då utskottet uppgör sitt betänkande.

Mariehamn den 8 april 1992

På lagutskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sune Eriksson, viceordföranden Sundback, ledamöterna Isaksson och Christer Jansson (delvis) samt ersättaren Häggblom (delvis).

1000

1000

1000

1000

1000